

RELATIES TUSSEN HET RECONSTRUCTIEPLAN EN ANDERE PROVINCIALE PLANNEN

door: Annet van Biezen, MGB, provinciaal coördinator reconstructieplan, juli 2002

De voorbereiding van het reconstructieplan is in volle gang. Het betreft een integraal plan op strategisch - en uitvoeringsniveau voor grofweg de helft van onze provincie. Het gaat om het gebied van de Gelderse Vallei, Eemland, de Utrechtse Heuvelrug en een deel van het Langbroekerweteringgebied. Het plan heeft dus belangrijke raakvlakken met andere provinciale strategische en uitvoeringsgerichte plannen, zowel in onze provincie als de provincie Gelderland. Dit wordt in het navolgende kort toegelicht.

In de bijlage zijn in dit verband relevante bepalingen uit de Reconstructiewet op een rij gezet; hier wordt korthedshalve naar verwezen.

Meer informatie over de reconstructie bij: Annet van Biezen (2218) , Wim Dijkman (2294) en Henk Manschot (3443).

Inhoud

Het reconstructieplan heeft wat betreft inhoud overlap met onder meer het streekplan, waterhuishoudingsplan en milieubeleidsplan, maar ook met meer uitvoeringsgerichte plannen van de provincie. De reconstructie-doelstellingen bestrijken namelijk een zeer breed "palet" (zie ook de bijlage): het gaat om een integrale kwaliteitsimpuls van het landelijk gebied. En het reconstructieplan zal zich daartoe zowel op provinciaal strategisch niveau als op uitvoeringsniveau bevinden. In de Reconstructiewet is de relatie met ruimtelijke ordeningsplannen expliciet geregeld. Het reconstructieplan kan in de plaats treden van het streekplan voor die onderdelen van het reconstructieplan die strijdig zijn met het vigerende streekplan. Daarnaast bevindt het reconstructieplan zich op onderdelen op het niveau van het bestemmingsplan en fungeert dan zo nodig als voorbereidings- dan wel vrijstellingsbesluit (zie ook de bijlage).

Tot slot bevat het reconstructieplan een uitvoeringsprogramma, bestaande uit concrete maatregelen en voorzieningen om het reconstructiegebied de beoogde kwaliteitsimpuls te geven. Daar draait het uiteindelijk om.

Kortom: het reconstructieplan heeft deels overlap met het streekplan en zal deels een veel gedetailleerder plan zijn dan het streekplan. Op het uitvoeringsniveau liggen er belangrijke raakvlakken met reeds lopende gebiedsgerichte projecten in de uitvoeringsfase, maar ook met een aantal Agenda 2010-projecten (denk aan: 'Hart van de Heuvelrug' en 'Groen en blauw rond Amersfoort').

De Reconstructiewet heeft de relatie met andere provinciale strategische plannen dan het streekplan niet geregeld, maar laat dit aan de provinciale besturen over. Het is evident dat er ook met andere plannen belangrijke relaties liggen. De door de provincie in het kader van WB21 vast te stellen deelstroomgebiedsvisie Gelderse Vallei wordt bijvoorbeeld in nauwe samenhang met het reconstructieplan opgesteld.

De reconstructiecommissie (zie verderop) heeft van beide provincies de ruimte gekregen om met creatieve ideeën te komen, die buiten de huidige provinciale beleidskaders kunnen liggen.

Voorbeelden van thema's in het reconstructieplan, die raakvlakken met andere plannen vertonen:

- inzet van 'rood voor rood' en 'rood voor groen';
- gebruiksmogelijkheden van vrijkomende agrarische bebouwing;
- de volgens de Reconstructiewet te maken indeling van het gebied in extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden ('integrale zoning' genoemd);
- realisering waterbergingsgebieden;
- realisering gewenste gebiedsgerichte milieukwaliteit (waaronder verdrogingsbestrijding).

Reconstructieplanvormingstraject in relatie tot voorbereiding streekplan; reconstructiecommissie geeft zwaarwegend advies

In onze provincie doet zich de bijzondere situatie voor dat het streekplantraject en het reconstructieplantraject ongeveer gelijk oplopen. In Gelderland is men inmiddels ook net gestart met de procedure voor een nieuw streekplan. Beide plannen – reconstructieplan en streekplan – zullen uiteindelijk door PS worden vastgesteld. Dus zullen we er in elk geval voor moeten zorgen dat de inhoud van beide plannen met elkaar spoort (bij ons en bij Gelderland).

In dat verband is van belang dat de twee planvormingstrajecten van elkaar verschillen wat betreft taakverdeling in het proces van totstandkoming.

Het streekplantraject wordt namelijk van begin tot eind onder verantwoordelijkheid van GS door de provincie zelf uitgevoerd. Dus ook de interactie met betrokken partijen en burgers voert de provincie zelf uit.

Terwijl GS zich bij de totstandkoming van het reconstructieplan laten adviseren door de reconstructiecommissie Gelderse Vallei/Utrecht-oost. Deze reconstructiecommissie vindt haar basis in de Reconstructiewet, maar deze wet geeft de provincies de ruimte om zelf op basis van de Provinciewet taken en bevoegdheden van deze commissie te regelen. Wij hebben, gezamenlijk met Gelderland, de reconstructiecommissie door PS als een adviescommissie van GS laten instellen. In de commissie zijn de relevante partijen uit de streek vertegenwoordigd, met daaraan toegevoegd een aantal adviseurs. De reconstructiecommissie heeft van beide provincies de opdracht gekregen om in interactie met de streek een (voor-)ontwerpreconstructieplan incl. MER op te stellen en als advies aan de beide colleges van GS aan te bieden. Op basis van het advies van de reconstructiecommissie (dat in verband met de mer in 2 fasen zal worden afgegeven) zal politieke besluitvorming plaatsvinden en dient uiteindelijk eenzelfde plan door PS van Gelderland en PS van Utrecht te worden vastgesteld.

Het is natuurlijk niet uitgesloten dat “de politiek” vanuit een bredere verantwoordelijkheid sommige afwegingen toch anders maakt dan wordt geadviseerd, bijvoorbeeld omdat zaken die de provincie in het reconstructieplan regelt consequenties kunnen hebben voor de rest van de provincie. De ruimte om als provincies af te wijken van het advies zal in de praktijk echter beperkt zijn. Immers, we vragen de reconstructiecommissie om een door de streek gedragen plan te maken. Als men het daar met veel moeite met elkaar eens geworden is, zal dat voor “de politiek” een belangrijk gegeven zijn. En verder zullen Gelderland en Utrecht voor het reconstructiegebied in principe ook nog op één lijn uit moeten komen.

“Kortsluitingen” tussen de verschillende plantrajecten

Zoals uit het voorgaande blijkt, is het van het grootste belang om regelmatig “kortsluitingen” tussen de verschillende plantrajecten aan te brengen.

Planning reconstructieplan

- eind 2002: voorkeursalternatief op hoofdlijnen (voorontwerp) en MER1 aangeboden aan GS
- zomer 2003: ontwerpreconstructieplan en MER2 aangeboden aan GS.

Bijlage: relevante bepalingen uit Reconstructiewet

Inhoud reconstructieplan

Artikel 4:

‘Ter bevordering van een goede ruimtelijke structuur van de concentratiegebieden, in het bijzonder m.b.t. landbouw, natuur, bos, landschap, recreatie, water, milieu en infrastructuur, alsmede ter verbetering van een goed woon-, werk- en leefklimaat en van de economische structuur, vindt in deze gebieden een reconstructie plaats op grond van deze wet.’

Artikel 5:

‘De reconstructie omvat de gecoördineerde en geïntegreerde voorbereiding, vaststelling en uitvoering van maatregelen en voorzieningen, waaronder in ieder geval maatregelen en voorzieningen:

- ter verbetering van de ruimtelijke structuur ten behoeve van de landbouw, mede teneinde de veterinaire risico's voortvloeiend uit een hoge veedichtheid te verminderen;
- ter verbetering van de kwaliteit van natuur en landschap en
- ter verbetering van de kwaliteit van milieu en water.’

Verantwoordelijkheid provincies in relatie tot andere partijen

- PS stellen voor elk concentratiegebied een of meer reconstructiecommissies in en regelen de samenstelling, waarbij de wet minimum eisen aangeeft; deze commissie is een commissie als bedoeld in hoofdstuk V van de Provinciewet (artikel 6 en 7);
- GS stellen het reconstructieplan in ontwerp op binnen 9 maanden na inwerkingtreding van de wet (artikel 14);
- PS stellen het reconstructieplan vast (artikel 16);
- Het reconstructieplan behoeft de goedkeuring van het rijk (artikel 17).
- Voorafgaand aan de opstelling van het ontwerp-reconstructieplan sluiten GS een bestuursovereenkomst met de besturen van gemeenten en waterschappen over de wijze waarop hun betrokkenheid bij de totstandkoming en uitvoering van het reconstructieplan zal zijn gewaarborgd alsmede de afstemming met de procedures voor de vaststelling of herziening van bestemmingsplannen (artikel 14);
- Met enkele afwijkingen is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de voorbereiding van het reconstructieplan.

Planologische doorwerking van het reconstructieplan

Artikel 16, 2^e lid:

‘Ten aanzien van onderdelen van het reconstructieplan die een afwijking inhouden van een vastgesteld streekplan als bedoeld in artikel 4a van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, geldt de vaststelling van het reconstructieplan als besluit tot herziening van zodanig streekplan.’

Artikel 27, 1^e lid:

‘Voor in het reconstructieplan overeenkomstig artikel 11, zesde lid, of artikel 19, vierde lid, aangewezen delen van het reconstructiegebied geldt het reconstructieplan als een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 21, eerste lid, van de WRO. Artikel 21, vierde tot en met zesde lid, van de WRO is niet van toepassing. Het reconstructieplan geldt voor die delen van het reconstructiegebied niet meer als voorbereidingsbesluit indien voor de desbetreffende onderdelen van het reconstructiegebied een bestemmingsplan in overeenstemming met het reconstructieplan van kracht is geworden.’

Artikel 27, 3^e lid:

‘Voorzover de in het eerste lid bedoelde delen van het reconstructieplan en het bestemmingsplan niet met elkaar in overeenstemming zijn, geldt het reconstructieplan voor de uitvoering daarvan als een vrijstelling als bedoeld in artikel 19 van de WRO.’